

Speciallægerne i fremtidens sundhedsvæsen: Udfordringer og muligheder

Jesper Bo Jensen, ph.d.
Fremtidsforsker
www.fremforsk.dk

-
- The collage consists of four distinct images. The top-left image shows a modern building with a large plume of dark smoke rising from it. The top-right image is a green-tinted illustration of a complex, branching, virus-like structure. The bottom-left image is a photograph of a person wearing a blue jacket, seen from the back, standing in front of a building. The bottom-right image is a cartoon illustration of a character with a large head and a small body, wearing a blue jacket and holding a sign that says 'Jeg er Unik'.

Konsekvenser af Ukrainekrigen

- Allerede nu over 7 mio. flygtninge (UNHCR) – og senere kommer flere mænd, mens andre rejser tilbage
- Stigende energipriser, fødevarepriser og mere inflation
- Stigende renter og stigende økonomisk usikkerhed
- Økonomisk usikkerhed og lavere vækst end før krigen – indtil oprustningen tager fat og skaber vækst (750 mia. kr. i år i Tyskland, blot 7 mia. kr. i DK)
- For den offentlige sektor betyder det tilbage til smalhals – råderummet er foreløbigt brugt i mange år frem
- Efter valget bliver der kamp om kronerne – også til speciallægerne. I kommer under politisk pres!

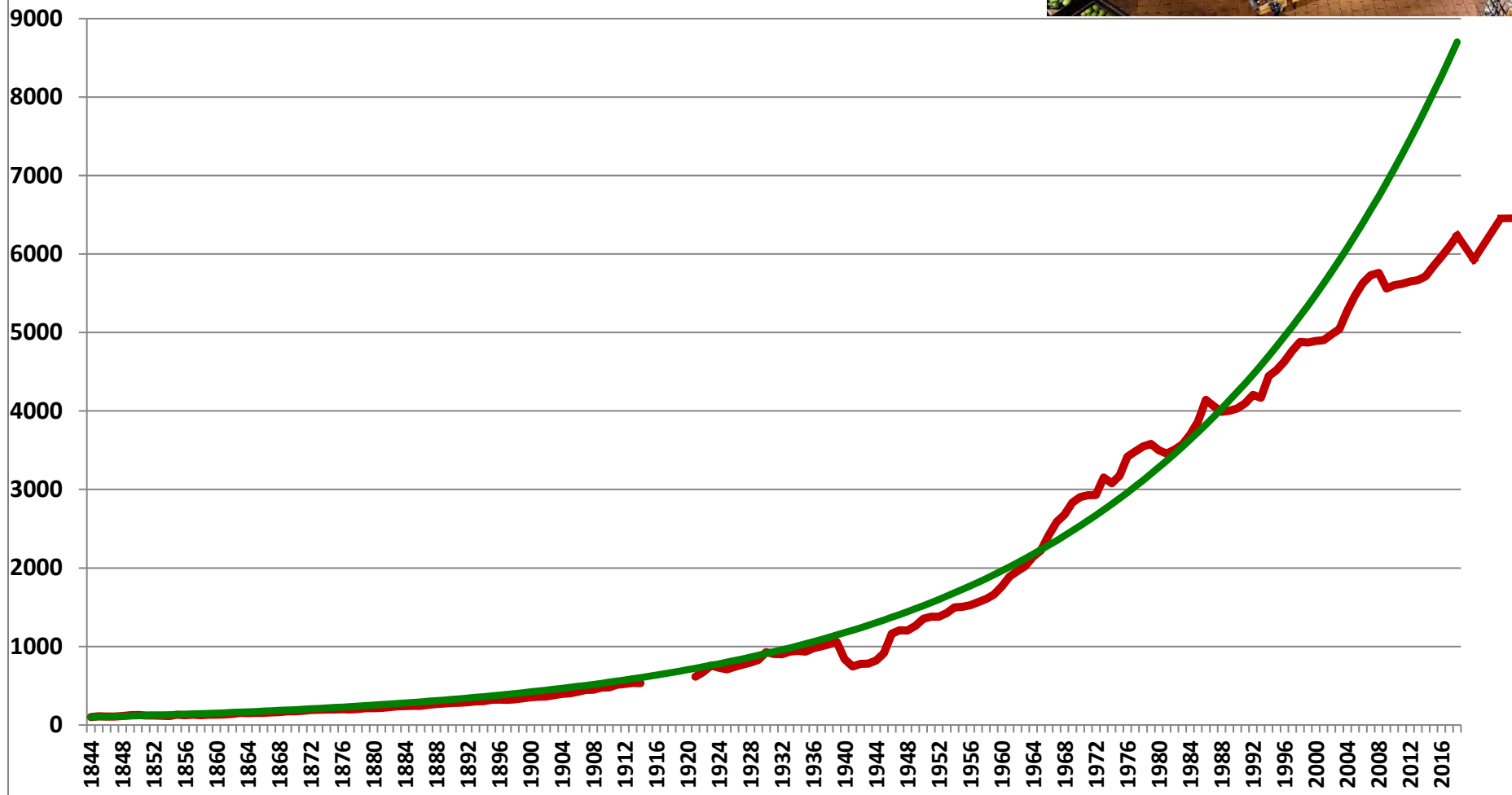
Nordstream 1 & 2

- Ny sikkerhedspolitisk situation – vi er i krig med Rusland, men ‘by proxi’
 - Vi vil kæmpe til sidste ukrainer
- Det betyder, at sikkerhedspolitik kommer frem for alt andet – selv sundhedsvæsenet
- En regionaliseret verden er fremtiden – den har været på vej siden Finanskrisen
- Den Selvtilstrækkelighed Stat: Skubber ansvaret over på andre, også på Jer!

Privat forbruget i DK

(Gennemsnitlig stigning 2,6% p.a.)
(1844=indeks 100)

Fremtidens forventninger

- Vi forventer, at det bliver bedre – helst med omkring 2,6% om året – eller 30 % mere på 10 år
- Det gælder også velfærdsstatens leverancer, kommunernes service og kvalitet samt vores levestandard som modtagere af offentlige ydelser
- Jeres børn bliver langt mere forkælede end I selv har været og vil forlange meget mere
- Hvis vi ikke rykker opad, men blot står stille, opleves det som tilbagegang
- Velkommen til forventningernes samfund!

Demografi Danmark

Absolutte tal 2022-32-42

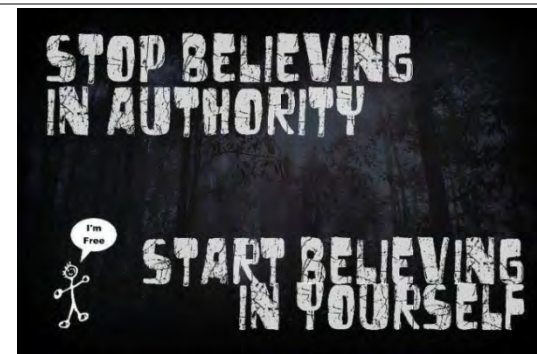
	2022	2032	Ændring	2042	Ændring
0-9	613.026	694.235	81.209	705.351	92.325
10-19	676.528	625.920	-50.608	705.961	29.433
20-29	781.522	748.907	-32.615	699.926	-81.596
30-39	713.770	801.040	87.270	764.822	51.052
40-49	736.251	699.617	-36.634	790.018	53.767
50-59	805.849	718.501	-87.348	678.379	-127.470
60-69	673.950	760.722	86.772	681.124	7.174
70-79	581.036	584.675	3.639	679.070	98.034
80-89	246.023	376.681	130.658	405.782	159.759
90 +	45.464	67.290	21.826	110.406	64.942
I alt	5.873.419	6.077.588	204.169	6.220.839	347.420

Medarbejdere

- Vi var på vej mod dyb arbejdskraftmangel før coronakrisen
- Nu har vi allerede igen et stramt arbejdsmarked – og uden udsigt til bedring
- På sundhedsområdet er flaskehalsene tydelige, og der bliver mangel på stort set alle områder:
- Sygeplejersker, læger – speciallæger/overlæger, bioanalytikere, radiografer, serviceassisterne, lægesekretærer og andet personale

Autoritetstroen er forsvundet på sundhedsområdet

- Vi tror ikke længere på politikere – slet ikke på statsministre
- Vi tror ikke på lægen eller sygeplejen
- Vi er blevet vores egen autoritet på vores egen sundhed
- Der er hver dag nye eksempler på, at man trodser lægernes anbefalinger
- ‘Second opinion’ bliver efterhånden en selvfølge
- Det sker ikke på alle områder – eksempel børneopdragelse

En normal "patient" - egentlige en kunde

- Har været på nettet og fundet diagnosen
- Debatterer løbende behandlingen med speciallægen, sygeplejen og andet sundhedspersonale
- Har fundet andre steder i udlandet
- Behandler allerede sig selv
- Har allerede ved første behandling kontaktet advokat, alternative behandlere, bank, forbrugerstyrelsen, sundhedsstyrelsen mv.
- Respekt – ja det er noget speciallægerne skal have overfor patienten, ikke omvendt

Medicinsk udredning

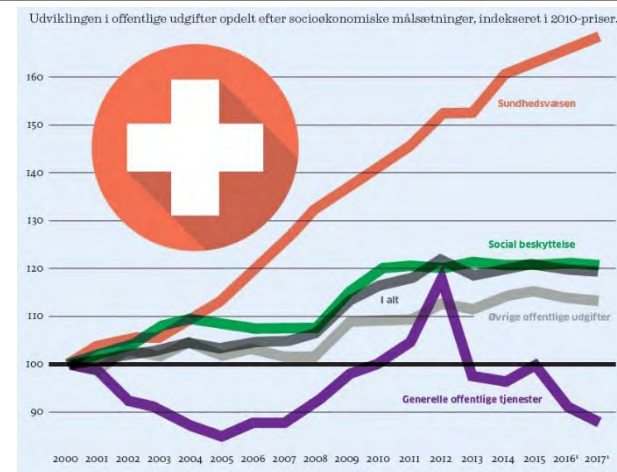
- Der bliver flere og flere med et kronisk medicinforbrug – kolesterol, blodtryk, allergi/astma, fedme og andre virkelige sygdomme
- Der bliver flere sygdomme og tilstande, der kan behandles og medicinforbruget pr. borger stiger
- Kravene til at være rigtig sund stiger
- Konsekvensen er, at det største vækstområde i fremtiden vil være medicinsk samspilsramte patienter
- Industri-tænkningen står for fald i behandlingen - på længere sigt må vi finde en helt anden vej
 - Hvordan passer speciallæger ind i dette billede?

Fremtidens sygdomme

- Der er en efterspørgsel efter diagnoser
- Det skygger i et vist omfang for de rigtigt syge
- En rask patient er en patient, der ikke er undersøgt grundigt nok!
- Flere med psykiske sygdomme – og senere i livet
- Mange flere overlever kræft og hjerte-kar sygdomme – og skal leve med det!
- Genetisk betingede sygdomme i vækst
- Flere nyfødte børn med misdannelser og udviklingsproblemer
- Flere eksotiske infektionssygdomme – måske også flere pandemier

Vækst i sundhedsudgifter frem mod 2040

- Den aldrende befolkning og hermed øget vækst i kroniske sygdomme og andre sygdomme
- Store investeringer i nye teknologi især i sygehussektoren
- Patienternes krav om flere muligheder og tilbud
- En offentlig sektor med lavere vækst end samfundsøkonomien
- Hvordan skal vi få råd til det i den sikkerhedspolitiske situation? Det får vi kun gennem rationaliseringer, effektiviseringer og udgiftskontrol

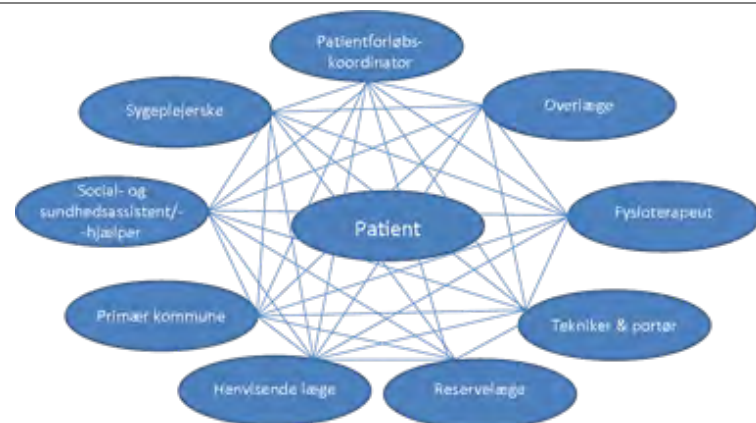
Modellerne holder ikke

DREAM-modellen
- drøm eller virkelighed?

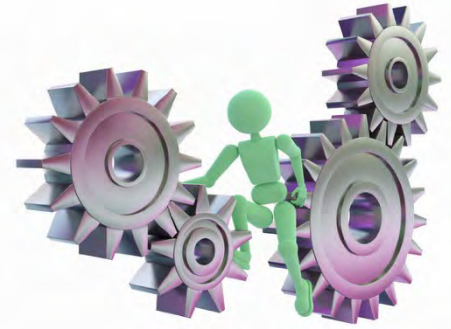
- "Det økonomiske råderum" og "Det demografiske træk" er begge beregnede størrelser, som ikke nødvendigvis har hold i virkeligheden
- Det betyder, at virkeligheden på sundhedsområdet vil være præget af ændringer, nye betingelser og forudsætninger, der omgøres i årene fremover
- Sundhedsvæsenet i fremtiden: Vi kører mens vi asfalterer!
- Vi kan ikke vide, hvor vi ender, så vi må skabe den bedst mulige hverdag og de bedste løsninger nu og her

De mange aktører

- Sygehuse – afdelinger og arbejdsdeling
- De praktiserende læger og speciallægerne
- 98 kommuner med mange flere opgaver og typer af patienter: Sundhedsfremme, rehabilitering og kronikere - den største rolle mht. borgere
- Overgangen mellem speciallægebehandling, sygehusbehandling og kommunernes sundhed er afgørende i fremtiden
- Patienter går på tværs – horisontalt

Lægelig ansvar for at få systemet til at fungere

- I skal tage ansvar for Jeres del af sundhedsvæsenet – politikerne gør det ikke!
- Det bliver med tiltag, der skal udvikles undervejs: Vær forberedt på hovsa-løsningers og politisk symbol- og værdipolitik
- I må tage en samfundsmæssigt ansvar for at få afskaffet de lange ventetider og det er ikke holdbart i længden kun at behandle forsikrede hurtigt
- Det er svært at lede unge mennesker, der er socialiseret i daginstitutioner og forhandlingsfamilier
- Ny teknologi hjælper, men er ikke løsningen

De seks generationer

Baby Boomers

Den store under og efterkrigsgeneration:
40-tallister, 68-generation
Fra mangel til overflod
P-pillen
Født 1940-54

Generation Jones

Nyopdaget generation
stor generation,
"Jones", fordi de er
almindelige
Stereoanlægget
Født 1955-66

Generation X

Nå-generationen
Den lille efter p-pillen
Selvcentrerede, selv-
optagne, udadvendte
Videoen
Født 1967-79

Generation Y

Den mindste generation
Kvinder ud på
arbejdsmarkedet
Pc, mobiltelefon
Født 1980-89

Generation Z

Mellemskrigsgeneration
Stor familieværdier
Projekt-og curlingbørn
Digital natives
Født 1990-2001

New Millenium

Efter 9-11 generationen
Kulturel homogen.
1. verdensborgergen.
Wi-Fi (Wireless internet)
Født 2001 - 2011

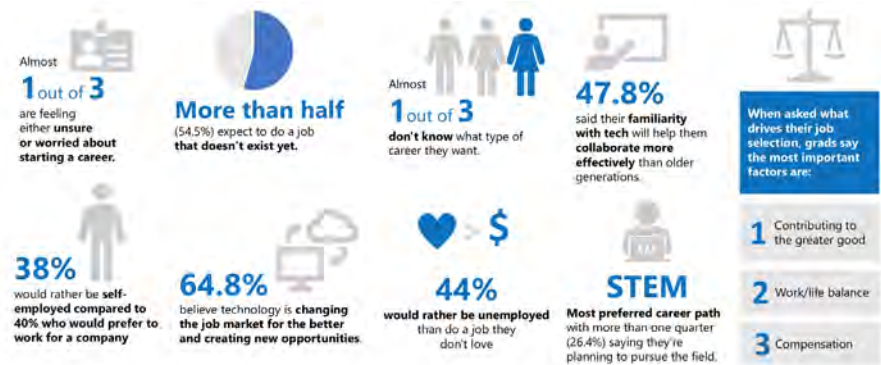
Gen. Z: Venner = at lykkes

Venner er det vigtigste

- Uden venner så vil man føle sig ensom og ikke have noget at lave”
- Bindeleddet for venskabet er ofte en ”fælles historie”, dele oplevelser, og dermed fortiden og fremtiden
Venner og venskab bliver hermed en aktiv proces i deres socialiseringsproces og identitetsdannelse
 - Uddannelse, efterskolen, højskolen, fritidens klubber og foreninger etc.
- De spejler sig i hinandens øjne.
- Dette betyder at venner og venskaber konstant skal bekræftes og vedligeholdelse.

Generation Z på arbejdspladserne

- **"Vi gider ikke dem, som laller rundt"**
(hvor det i 00erne lød "Der skal være plads til alle")
- **Mere strømlinede – en krisegeneration**
- **Aldersmæssigt er de mellem 20 og 30 år og de ældre er på arbejdspladserne.**
- **De er nogle super kompetente digitale indfødte**
- **Prioriteter:**
 - 1) Doing good, 2) Work-life balance, 3) Lønepakke
- **Arbejde sammen sådan nogle som mig (peers)**

Peers

- Ligestillede eller ligemænd
- Nogle, der er ligesom mig
- Mine egne – mine ligestillede
- De vil bedømmes ud fra det, de selv er og derfor af Peers
- Det modsatte er dem, der ikke forstår os og den måde vi er på
- Peer Review:
- I forskerverdenen et Review af ligestillede forskere – forskere på samme niveau

PEER

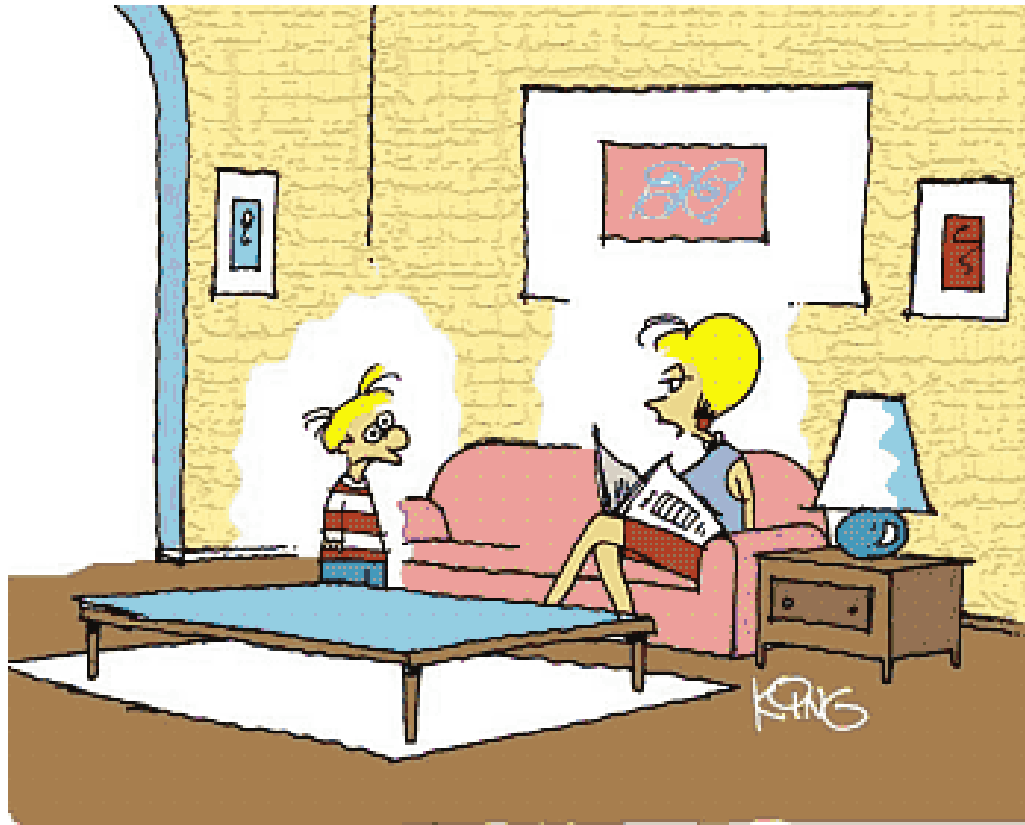
- refers to the people who are equal in such respects as age, education or social class, abilities, qualifications, age,

Generation Z som medarbejdere i Sundhedsvæsenet

- Indgå i fællesskaber, peer to peer
- **Den personlige anerkendelse/ros** for den særlige forskel, jeg gør hver dag.
- Ros mig, se mig – og jeg skal nok se tilbage
- De er vokset op i børnehaver og savner pædagogfri zoner
- Ledere som ledestjerner for det meningsfulde arbejde, vi udfører hver dag!
- Sørge for at give dem mulighed for at gøre det, de er gode til – lede sig selv, arbejde i teams, have et mål og være parate til forandring hele tiden

"Born digital"

"No, you weren't downloaded.
You were born."

Generation new millennium (Gen 2001 =>)

- De første 21 årige i generationen er på vej
- MEGET digitale og forstår ikke mangel på Wifi eller andre digitale selvfølgeligheder
- Augmentet reality en del af hverdagen – hjælp dem med at finde jer og finde rundt
- Som medarbejdere er de som Gen Z bare mere individuelle, mere institutionsopdragede, mere uforstående overfor systemer, besværligheder og manglende digitalitet
- Sigt efter denne gruppe, og I får også de andre på plads

© Instagram / Sam Hughes

Ok boomer

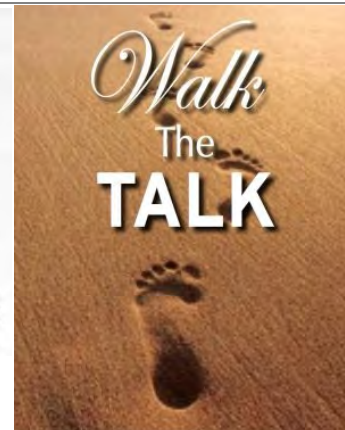
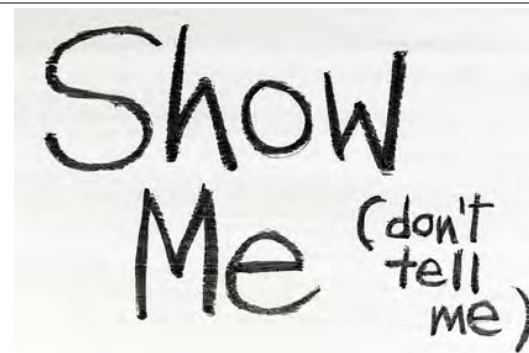
When a baby boomer says [some dumb shit](#) and you can't even begin to explain why he's wrong because that would be deconstructing decades of [misinformation](#) and ignorance so you just [brush it off](#) and say okay.

Tiltrækning af unge medarbejdere i fremtiden

- Være en 'lækker' arbejdsplads – hjælpe de syge, bæredygtighed, meningsfuldt arbejde, gøre en forskel
- Give mulighed for at arbejde sammen med andre unge i teams og med vekslende roller
- Være noget, man kan vise frem for sine venner – på digitale medier
- Skabe anbefalinger imellem peers – I skal have et godt ry og rygte blandt de unge
- Teknologisk kompetencegivende og langt fremme i skoen

Værdier og fremtiden

- Samarbejde, samskabe og være ærlige, klare og tydelige
- Det er godt med værdier og godt at leve op til dem – i vores generationer
- Når I møder de unge, skal I blot huske, at de ikke er værdistyrede som os
- De kender til reklamer fra fødslen, de aflæser budskaber på 2 sek., og de tror ikke på værdier og ord – de tror på handlinger (walk the talk)

www.fremforsk.dk

Instagram og twitter:

#fremforsk; @JesperBoJensen

Facebook: Fremforsk

LinkedIn: Fremforsk

Jesper Bo Jensen
Fremforsk | Center for
Fremtidsforskning
Saralyst Allé 53
8270 Højbjerg
E bj@fremforsk.dk
T 86 11 47 44
M 20 67 45 00

